

EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE ȘI EXTRACURICULARE DESFĂȘURATE ÎN CADRUL PROGRAMULUI EDUCAȚIONAL „ȘCOALA ALTFEL”

Marilena CĂLIN¹

MOTTO:

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

(Maria Montessori, „Descoperirea copilului”)

ABSTRACT: The school year of 2012 has brought forth the „School Otherwise” program, as a way of teaching things differently.

The activities happening this week are complementary, in terms of structure, to the usual teaching done in class. This type of activities have a formative influence upon children, in more than one way: walks, trips, visits, contests, shows, theatre workshops, arts etc. During these activities, children often face new situations, through practical approaches which require them to use previously acquired notions in different contexts.

This type of activities provide a form of integrating school activities within the community, of strengthening the bond between school and family, of broadening children’s field of knowledge and of stimulating both curiosity and the feeling of belonging in a group.

Even if at first we were reluctant of what the results of the „School Otherwise” would look like, I now feel confident that it was a success, proof being the final impression left on the pupils, who eagerly await next year’s edition.

KEYWORDS: extracurricular activities, practice, education, discovery.

Anul școlar 2011–2012 a adus ca noutate „Școala altfel” ca modalitate diferită de desfășurare a activităților de învățare. Conform anexei la ordinul ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 3794/2012,

¹ Profesor, învățământ primar, Liceul Teoretic „Eugen Lovinescu”, București.

Săptămâna 2–6 aprilie 2012 a fost dedicată activităților educative extra-curriculare și extrașcolare. Scopul acestui program constă în implicarea tuturor copiilor preșcolari/elevilor și a cadrelor didactice în activități care să răspundă intereselor și preocupărilor diverse ale copiilor, să pună în valoare talentele și capacitățile acestora în diferite domenii, nu neapărat în cele prezente în curriculumul național și să stimuleze participarea lor la acțiuni.

Activitățile desfășurate în această săptămână, prin structură, conținut specific, sunt firesc complementare activității de învățare realizată la oră. Acest gen de activități au o deosebită influență formativă asupra copiilor, în toate formele lor de organizare: plimbări, excursii, vizite, concursuri, spectacole, ateliere de teatru, arte plastice, etc. În cadrul acestor activități copiii se confruntă adesea cu situații noi, prin acțiuni directe în care sunt puși în situația de a utiliza în diferite contexte, cunostințele sau abilitățile dobândite anterior. Ținând cont de faptul că astăzi, când trăim parcă în „secolul vitezei”, părinții sunt mai ocupați, mai stresați pentru rezolvarea problemelor financiare, familiale, profesionale și pun pe locul II (sau la întâmplare) educația propriilor copii, cadrele didactice trebuie să se simtă răspunzătoare, nu numai pentru activitatea copiilor din unitatea școlară, dar și din afara ei. Tocmai de aceea educația extracurriculară își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității tinerilor. Modelarea, formarea și educația omului cere timp și dăruire.

În școala contemporană se impune îmbinarea activităților curriculare cu cele extracurriculare, iar parteneriatul educațional apare ca o necesitate.

Activitățile extracurriculare sunt o modalitate de a înscrie școala în viața comunității, de a lărgi orizontul de cunoaștere al copiilor, de a le stimula curiozitatea și sentimentul de apartenență.

În urma unor studii s-a constatat că elevii care participă consecvent la activități extrașcolare și extracurriculare au un nivel mai redus de agresivitate, lucru care este de dorit să fie luat în calcul de către elevi, părinți și cadre didactice și nu în ultimul rând de forurile superioare, pentru diminuarea violenței. Activitățile extrașcolare diverse la care au acces elevii, promovate de către mass-media, oferă cadru propice pentru consumul energetic și eliberarea de tensiune acumulată. Și de aici desprindem valența educativă – ele servesc dezvoltării copiilor, atât sub aspect cognitiv, lărgind orizontul lor de cunoaștere și îmbogățindu-l cultural, cât și sub aspectul formării morale și spirituale.

Ținând cont de toate acestea, dar și în funcție de opțiunile elevilor, posibilitățile părinților și gradul de implicare al acestora, am planificat din timp activitățile ce urmau să se desfășoare în „Școala Altfel”, după cum urmează:

Luni: Vizită la Radiodifuziunea Română, unde elevii au avut posibilitatea să intre în direct pe postul RadioNet, dar și să viziteze locuri interesante precum: Sala Radio, Arhiva națională, sala pentru înregistrat teatrul radiofonic.

Marți: Fiind săptămâna dinaintea Paștelui copiii au fost duși la biserică de către d-na prof. de religie pentru a fi îmărtășiți. În aceeași zi s-a desfășurat și concursul de matematică „Fii inteligent!”.

Miercuri: Vizită la Tipografia Monitorului Oficial, care a încununat cu succes lecțiile desfășurate în orele de limba română.

Joi: Vizionare film 3D, „Lorax, salvatorul pădurii”, care a venit în completarea informațiilor primite la disciplina opțională „Curiozități în lumea naturii”, despre protejarea mediului înconjurător.

Vineri: Vizită la un atelier de bijuterii, unde elevilor li s-a prezentat un material despre materiale prețioase, însoțit de o demonstrație practică, temă ce a constituit o lecție de predare tot în cadrul disciplinei opționale „Curiozități din lumea naturii”. Printre principalele obiective urmărite au fost:

- Cunoașterea locului de muncă al părinților și aspecte legate de activitățile desfășurate de aceștia;
- Înțelegerea procesului tehnologic prin care sunt realizate anumite produse (în cazul nostru: tipărirea și legarea cărților, realizarea unor bijuterii, realizarea unei emisiuni radiofonice);
- Dezvoltarea abilităților de interacțiune socială și adoptarea unei atitudini pozitive în dezvoltarea relațiilor cu cei din jur;
- Dezvoltarea unui comportament civilizată în spațiul public;
- Dezvoltarea imaginației, a creativității prin pătrunderea în lumea desenului animat;
- Dezvoltarea spiritului de competiție;
- Rezultatele așteptate în urma adeseșurării acestor activități:
- Înțelegerea „drumului” și a muncii depuse pentru realizarea unei cărți, informații care la clasă erau predate pur teoretic;
- Creșterea respectului și a stimei față de cei care contribuie la realizarea cărților și implicit față de carte în sine;

- Aprecierea efortului și a muncii depuse de realizatorii emisiunilor radiofonice;
- Conștientizarea importanței pe care o are postul de radio național în informarea corectă și culturalizarea populației;
- Adoptarea unui comportament civilizată în mijloacele de transport în comun și în instituțiile publice;
- Interesul manifestat pentru practicarea unor meserii;

Ca modalități de evaluare și popularizare a activităților au fost:

- Realizarea de articole, interviuri pe tema activităților desfășurate în „Săptămâna Altfel” și publicarea lor în revista clasei, cele mai frumoase articole au fost trimise la diferite concursuri organizate în țară;

- Realizarea de fotografii distribuite tuturor părinților și realizarea unei expoziții cu cele mai frumoase momente;

- Înscriere proiectului în programul inițiat de Junior Achievement – *Job Shadow – la locul de muncă al părinților – finalizat cu publicarea celor mai interesante momente pe site-ul fundației*: Pe scurt, Job Shadow a pornit de la ideea de a oferi elevilor o imagine reală asupra comunității de afaceri și a viitorului lor loc de muncă, de a-i ajuta pe tineri să găsească mai ușor un răspuns la întrebările: „Ce vreau să devin după ce termin școala? Unde vreau să lucrez? Care este cel mai potrivit loc de muncă pentru mine?” Proiectul și-a propus să implice activ elevii în lumea reală a companiilor, a economiei de piață, ceea ce a și reușit.

Toate aceste activități extracurriculare au format comportamente sănătoase, constituind sursa de interacțiune dintre elevi, contribuind la dezvoltarea capacității de dialog și cooperare și la cultivarea respectului față de sine și față de ceilalți. Programul a avut ca scop implicarea tuturor elevilor și cadrelor didactice în activități care să răspundă intereselor și preocupărilor diverse ale copiilor, să pună în valoare talentele și capacitățile acestora în diferite domenii și să stimuleze participarea lor în acțiuni diverse, în contexte nonformale.

Important este să nu se renunțe la acest program în condițiile în care regulamentul nu ne permite să realizăm astfel de activități, este adevărat, pe programul orelor, decât o dată pe semestru. După ore sau la sfârșit de săptămână este mai greu să convocăm toți elvii la astfel de activități, atâta timp cât nu sunt obligatorii. În acest sens Ministrul interimar al Educației, Liviu Pop, a declarat de curând că programul „Școala Altfel”

trebuie readaptat, „poate regândit și îmbunătățit”, dar că nu trebuie să se renunțe la el.

De asemenea, școlile vor fi încurajate să permită participarea părinților, a voluntarilor, reprezentanților mass mediei și a publicului larg la activitățile care se pretează la acest tip de deschidere spre comunitate, lucru pe care noi l-am realizat deja.

Un alt aspect ține de promovarea activităților: dascălii vor fi încurajați să își promoveze cele mai bune activități prin metode variate, vreau să asigur informarea publicului larg și implicarea unui procent mare de membri ai comunității în evaluarea acestora: chestionare aplicate acestora, cadrelor didactice și părinților, prezentarea activităților pe site-ul propriu sau al partenerilor, informări, articole în mass media locală sau centrală, fotografii, filme, modalități pe care le-am folosit deja, este adevărat la o scară mai mică, din proprie inițiativă.

„Școala Altfel” se dorește a fi o școală în care să predomine creativitatea, armonia, îndrăzneala, plăcerea și relaxarea. Aici, elevii vor avea asigurat un mediu plăcut și un cadru favorabil dezvoltării aptitudinilor, imaginației, gândirii critice.

Mai mult, la „Școala Altfel”, copiii se vor juca creând, vor învăța jucându-se, se vor implica într-o gamă de activități interactive, creative, ecologice, culturale, sportive și nu în ultimul rând recreative.

Toate aceste activități nu ar fi fost posibile fără implicarea părinților, atât a celor care își desfășoară activitatea în locurile vizitate cât și a acelor care ne-au sprijinit pe tot parcursul vizitelor.

Iată cum activitățile extracurriculare pot constitui o modalitate de a înscrie școala în viața comunității, de a întări legătura între școală și familie, de a lărgi orizontul de cunoaștere al copiilor, de a le stimula curiozitatea și sentimentul de apartenență.

Chiar dacă la început am fost neîncrezători în reușita programului „Școala Altfel”, consider că acesta a fost un succes, dovadă fiind impresiile de final ale elevilor, care așteaptă cu nerăbdare reluarea programului și la anul.

Bibliografie:

- [1] Cernea, Maria, *Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ*, în „Învățământul primar”, nr. 1/2000, Editura Discipol, București, p. 106.

- [2] Decun, Livia, *Contribuția activităților extrașcolare în optimizarea procesului de învățământ*, în „Învățământ primar”, nr. 4/1998, Editura Discipol, București, p. 69.
- [3] Crăciunescu, Nedelea, *Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar*, în „Învățământul primar”, nr. 3/2000, Editura Discipol, București, p. 77.
- [4] Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2002, pp. 288–289; 311–313.